

ЗАПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

Лариса ХАРЧЕНКО

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Відповідно до наказу МОН України від 23.01.2004 р. № 48 у Національному університеті фізичного виховання і спорту України з 1 вересня 2004р. було розпочато педагогічний експеримент щодо запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у Національному університеті фізичного виховання і спорту України [1].

Метою експерименту є запровадження елементів Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) в системі вищої фізкультурної освіти України та створення сучасної системи діагностики якості освіти і професійної придатності фахівців.

Експеримент було розпочато на факультеті фізичного виховання, рекреації та ОФК для студентів I курсу спеціальності 6.010200 “Фізичне виховання”.

Для проведення дослідження було розроблено програму експерименту[2]:

- вивчення вимог Болонської декларації щодо створення єдиного європейського освітянського простору та ознайомлення з Європейською кредитно-трансферною системою підготовки фахівців;
- вивчення нормативних документів Міністерства освіти і науки України, які регламентують порядок проведення експерименту;
- розробка необхідного методичного забезпечення та нормативних документів щодо впровадження КМСОНП в Національному університеті фізичного виховання і спорту України;
- впровадження в навчальний процес елементів кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП) у 2004-2005 навчальному році на I курсі спеціальності 6.010200 “Фізичне виховання”;
- розробка системи діагностики якості освіти;
- вивчення впливу впровадження елементів КМСОНП на процес підготовки фахівців та якість навчання студентів;
- підведення підсумків експерименту та розробка рекомендацій щодо впровадження КМСОНП в університеті.

Для реалізації програми дослідження було організовано ознайомлення з вимогами Болонської декларації та Програмою проведення педагогічного експерименту і Тимчасовим положенням про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі (накази МОН України від 17 січня 2004 р. № 48 та від 23 січня 2004 р. №49) з науково-педагогічними працівниками університету.

У відповідності з вимогами “Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах (наказ Міністерства освіти України від 02.06.1993р. № 161) для студентів I курсу набору 2004р. було розроблено (на основі діючого навчального плану спеціальності) робочий навчальний план спеціальності на 2004-2005 навчальний рік з урахуванням вимог кредитно-модульної системи навчання [3].

Розробка навчального плану базувалася на наступних положеннях:

- ціна кредиту ECTS складає 36 академічних годин;
- нормативна кількість залікових одиниць на один навчальний рік – 60 кредитів;
- кількість кредитів ECTS на початкову дисципліну визначається діленням загально обсягу годин з навчальної дисципліни на ціну кредиту (загальний обсяг годин з початкової дисципліни повинен включати час на проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, консультацій, практик, самостійної та індивідуальної роботи і контрольних заходів) [4];
- робочий навчальний план розробляється на навчальний рік.

В робочому навчальному плані передбачено визначення:

- загального обсягу навчальної дисципліни – в годинах та кредитах ECTS;
- обсягів аудиторних занять за видами;
- обсягу годин на проведення модульного контролю знань студента;
- обсягу самостійної роботи студента;
- виду підсумкового контролю знань;
- кафедри, що проводить навчальний процес з дисципліни.

Для введення рейтингової системи успішності навчання було розроблено методичні рекомендації щодо застосування рейтингової системи оцінки успішності студентів з дисципліни. У цих рекомендаціях було визначено що таке модуль, рейтингова оцінка з навчальної дисципліни, як розраховується рейтинг з дисциплін та нараховуються бали студентам. Також зазначено, що контрольні заходи проводяться в усіх формах проведення учбових занять за такими видами: експрес-контроль (лекційні та практичні заняття), семінарське заняття, письмова робота (реферат, контрольна, розрахунково-графічна робота тощо), практичні дії (дисципліни спортивно-педагогічної спрямованості) [4].

Рекомендовано наступний критерій оцінки з кожного виду контролю:

1. Експрес-контроль:

- повна відповідь - 4-3 бали;
- неповна відповідь - 2-1 бали;
- незадовільна відповідь
чи її відсутність - 0 балів

2. Семінарське заняття:

- глибоке розкриття одного з питань,
вільне володіння матеріалом - 6-5 балів;
- активна участь у роботі семінару - 4-3 бали;
- участь у роботі семінару - 2 бали;
- відсутність на семінарі - від 0 до -2 бали
(залежно від обставин)

3. Письмова робота:

- глибоке розкриття проблеми,
відображена власна позиція - 10 – 9 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми - 8 – 7 балів;
- робота суто компілятивного рівня - 6 – 5 балів;
- питання розкрито неповно - 4 бали;
- робота не зарахована - 0 балів

4. Практичні дії (для дисциплін спортивно-педагогічної спрямованості):
 технічно володіє практичними навичками - 6-5 балів;
 практичні навички
 в достатньому обсязі - 4-3 бали;
 практичні навички сформовані - 2 бали;
 практичні навички відсутні - 0 балів.

Було рекомендовано інтервальну шкалу оцінок, яка встановлює взаємозв'язки між рейтинговими показниками, національною шкалою оцінок та шкалою оцінок ECT5 (додаток 1) та визначено, що значення рейтингу з дисципліни (R) – це відсоток від максимальної кількості балів, яку може отримати студент за час вивчення дисципліни [4].

Додаток 1

Рекомендована інтервальна шкала оцінок

Значення рейтингу з дисципліни (R*)	Оцінка ECTS та визначення	Оцінка традиційна
$91 \leq R \leq 100$	A** – Відмінно	Відмінно
$81 \leq R \leq 90$	B – Дуже добре	
$75 \leq R \leq 80$	C – Добре	Добре
$65 \leq R \leq 74$	D – Задовільно	Задовільно
$61 \leq R \leq 64$	E – Достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
$50 \leq R \leq 60$	FX – Незадовільно (з можливістю повторного складання)	Незадовільно
	F – Незадовільно (потрібна додаткова робота)	

Студенти, які набрали протягом семестру необхідну кількість балів ($R > 60$) мають можливість:

- не складати екзамен (залік), а отримати екзаменаційну оцінку (залік), так званим "автоматом" відповідно до набраного рейтингу з дисципліни, переведеного в оцінку згідно з таблицею;
- складати екзамен з метою підвищення екзаменаційної оцінки;
- у разі отримання оцінки більшої, ніж "автомат" з рейтингу, попередній рейтинг студента з дисципліни скасовується і він отримує оцінку за результатами складання екзамену;
- у разі отримання на екзамені оцінки меншої, ніж "автомат" з рейтингу, за студентом зберігається оцінка, отримана "автоматом".

Студенти, які набрали протягом семестру рейтинг з дисципліни менше $R \leq 60$, або оцінку "незадовільно" або "не зараховано", зобов'язані складати екзамен (залік).

Студенти, які набрали протягом семестру рейтинг з дисципліни менше $R \leq 49$, зобов'язані до початку екзаменаційної сесії підвищити його, інакше вони не допускаються до екзамену (заліку) з цієї дисципліни і мають академічну заборгованість.

Відповідно до експериментального навчального плану та рекомендацій щодо рейтингової системи оцінювання успішності навчання були розроблені робочі програми дисциплін.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 812 від 20 жовтня 2004р. було розроблено нову заліково-екзаменаційну відомість (додаток2).

Додаток 2

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

Факультет ФВ, рекреації та ОФК _____ курс 1

2004\2005 учбовий рік

група 62

ЗАЛІКОВО-ЕКЗАМЕНАЦІЙНА ВІДОМІСТЬ № _____

3 _____

Залік\ Іспит

За _____ учбовий семестр

Екзаменатор _____

(вчене звання, прізвище, ініціали)

Викладачі, що ведуть практичні, семінарські та лабораторні заняття

Кількість кредитів:

Кількість годин:

№ п/п	Прізвище, ініціали	№ залікової книжки	Максимальна кількість балів за семестр	Одержана кількість балів	Оцінка ECTS	Націонал. Оцінка	Дата	Підпис екзаменаторів

Після проведення I етапу експерименту, який закінчиться у червні 2005 року буде проведена робота по розробці системи діагностики якості освіти та вивченню впливу впровадження елементів КМСОНП на процес підготовки фахівців та якість навчання студентів.

На наш погляд впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у фізкультурної освіти в Україні дасть змогу суттєво підвищити якість підготовки фахівців у сфері фізичної культури і спорту, а також їх конкурентноздатність.

Література

1. Болонський процес: Документи / Укладачі: З.І. Тимошенко, А.М. Грехов, Ю.І. Гапон, Ю.І. Палеха. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2004. – 169 с.
2. Болонський процес: Нормативно-правові документи / Укладачі: З.І.Тимошенко, І.Г. Оніщенко, А.М. Грехов, Ю.І. Палеха. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2004. – 102 с.
3. Колот А. Реалізація основних принципів Болонської декларації при підготовці фахівців економічного профілю // Вища школа, № 2-3, 2004, С. 20-33.
4. Кроки до Болонського процесу: Збірник матеріалів / Укладач В.П.Головенкін.– К.: ІВЦ „Видавництво „Політехніка”, 2004. – 112 с.

IMPLEMENTATION OF CREDIT-MODULE SYSTEM IN ORGANIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS AT THE NATIONAL UNIVERSITY OF UKRAINE FOR PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

L. A. KHARCHENKO

National University of Ukraine for Physical Education and Sport

Abstract. The article deals with implementation of particular components of the European credit-module system (ECTS) at the National University of Ukraine for Physical Education and Sports for the 1-year students of the Faculty of physical education and recreation, Specialty 6.010200 Physical Education. This makes it possible greatly increase specialists' preparation quality in the sphere of physical culture and sport, and also their competitiveness.

Key words: credit-module system, educational process, physical culture and sport

КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ПЛАВАННЯ КНУБА)

Станіслав КАНІШЕВСЬКИЙ, Юрій ЧОВНЮК, Ірина КАНІШЕВСЬКА,
Ігор РОССИПЧУК

Київський національний університет будівництва і архітектури (КНУБА)

Відомо [1-5], що вміння плавати – це життєво необхідна навичка, якою повинен володіти кожний студент вищого навчального закладу (ВНЗ) України. Цей, один з найпопулярніших видів спорту, має велике оздоровче, прикладне і виховне значення.

Систематичні заняття плаванням сприяють збереженню та зміцненню здоров'я, обумовлюють гармонійний розвиток організму, підвищують його функціональні можливості та працездатність.

Як ефективний, дієвий засіб різнобічного фізичного розвитку, плавання включене до державної програми фізичного виховання студентів у ВНЗ України.

Наявність спортивної бази, учбових та тренувальних зимових басейнів створюють сприятливі умови для ефективного протягом року навчально-тренувального процесу, для навчання плаванню, початковому тренуванню та підвищенню спортивної майстерності великої кількості студентів.

Виконуючи державну програму, кафедра фізичного виховання КНУБА озброює студентів теоретичними знаннями, навчає плаванню, готує до виконання контрольно-тестових нормативів та масових розрядів, вдосконалює майстерність студентів-спортсменів, готує громадських інструкторів та суддів зі спорту, заохочує професійно-прикладну підготовку студентів з плавання.